

žganov, ki so glavni organ čutja in gibanja. Zato so teleta kakor pijana, vrtoglavna, slepa, da jih božjast meče itd. Kadar navál odjenja, odleže živinčetu. Možgani mladih živinčet so zelo podvrženi takim krvnim navalom in vodenici, ktera iz navalov izvira. Saj tudi veliko otrok pod zemljo spravi božjast, kateri je vzrok tako imenovana nagla vodenica možganinih duplin (acute Gehirnhöhlenwassersucht). — Vzrok te bolezni pa je vse to, kar preveč krvi žene v možgane, in največ krivi so tega soparni hlevi, v katerih vročina kri podi v glavo; tudi preobila klaja, ki trebuh polni in napotje dela krvotoku, zlasti takrat, kadar je živinče bolj zaprto in se ne očedi blata, kakor treba; tudi kaki udarci na glavo ali kaj tacega more krivo biti. Pri otrocih tudi zobje delajo enako bolezen, in živinozdravniki mislijo, da utegne včasih tudi pri mladi živini kaj tacega biti, al za gotovo ne morejo tega trditi.

Po vsem tem tedaj iščite, kaj je pri vaših teletih krivo? Našli boste vzrok. In kar je napák, odpravite. To je prvo in edino, da se bolezen odvrne.

Ako je že nastala, treba je pred vsem zračnega hleva, umivanja glave z mrzlo vodo ali da se lahka cunjica v mrzli vodi namočena in večkrat ponavljana poklada živinčetu na glavo; mehke klaje (ako je mogoče, frišne klaje) je treba, da se živinčetu napravi zmerna driska; zato koristi tudi, da se jej dá kuhinjske soli, ali pa tudi grenke soli (Bittersalz), kaka 2 lota na dan v vodi.

To vse odpeljuje kri od možganov in odvrta razliv vode v možganih (vodenice). Kadar pa se je že več vode razlilo, ni nobene pomoči več. Dr. B.

Slovansko slovstvo.

Vabilo na složno književno delo.

Domoljubni stari in mladi gospódi, književnikom hrvaškim, srbskim in slovenskim.

Duša zabolí vsacega rodoljuba, ko vidi, kako se je pri nas, poleg toliko izvrstnih naših časopisov, vendar le tuja književnost udomačila, ktera nam vsa najdomoljubnejša, posebno nježna srčica popolnoma potuče. Hrvaticam, Srbkinjam in Slovenkam umilil se je „Hausfreund“, „Ueber Land und Meer“, „Illustrierte Welt“ in tem podobni tuji časopisi, brž ko ne, samo zavoljo slik (podob); naših še dosti zanimivih zabavnikov ne podpirajo, „weil sie nicht illustriert sind.“

Korajža veljá! Treba je poskusiti; morebiti nam sreča posluži, da zadovoljimo želji in potrebi domorodnega čitajočega občinstva in sicer z našo sladko materno besedo, da ž njo, koliko je mogoče, vsaj nektera naša vrata zapremo strupenemu ptujemu življu. Zato sem odločil, v zvezi nekterih književnikov, izdajati ilustrirane zabavne snopiče po tri do štiri pôle velikega oblika, pisane z latinico in cirilico, katerih ima vsacega leta 10—12 priti z imenom

„Slavjanski jug.“

To je, kakor mislimo, prvi te vrsti poskus, važen iz narodnega gledišča posebno zato, ker veže v bratsko koló tri žlahna južna plemena: Hrvata, Srba in Slovenca, a nadjamo se, da najdemo vspešnega odziva.

Tacemu delu, kteremu je treba izvrstnosti v vsacem obziru, da je primeren duhu časa in plemeniti svrhi, treba književne podpore od vseh strani. Vabim tedaj vse štovane stare in mlade pisatelje na složno književno delovanje, ter prosim prozaiste, pesnike in glasbene skladalce hrvaške, srbske in slovenske, da nam najkasneje do 1. junija izvolijo poslati razne hrvaško, srbsko in slovensko sestavljene: ro-

mane, novele, povesti, historično-, naravo-, zemljo- in potopisne črtice *s podobami* (kjer so take potrebne), pesme z napevi (ako je mogoče), glasbene umotvore, kritične naprave, sestavke o književnosti in umetnosti, o zabavi, narodnih običajih itd., šaljive pričiice, smešnice, drobtinice, rebuse, uganjke, z eno besedo: vse, kar spada v vrsto tacega časopisa.

Izvirna dela imajo prednost, pa radi bomo prejemali tudi zanimive in dobre prestave iz vsacega jezika.

Vsaki početek je težak. Naj se tedaj ne gleda že zdaj pri prvih spisih na kako materijalno korist, ker tudi od nas se ne more zahtevati denarne žrtve tje v en dan, brez zagotovljenega uspeha. Rodoljubni pisatelji naj nam s složnimi silami pripomorejo ustanoviti napraviti „Slavjanski jug“, a mi hočemo brž, kakor hitro se nam to podvzetje koristno pokaže, ne le dobra dela plačevati, ampak že tudi pri drugem, tretjem snopiču darila razpisati, s kterimi si bomo skušali v naše književno koló dobrih pisateljev pridobiti.

Rokopisi morejo se nam tudi v nefrankiranih pismih pošiljati. Ako nam kdo kake podobe priloži, more jih po porabi nazaj dobiti, ali nam pa tudi dotični strošek vračunati, pa mu ga plačamo, da nobeden, kateri nam že svoj trud poklanja, saj denarne škode nima.

Tiskal se bode časnik naš, če je mogoče, v Zagrebu, in če ondi ne, pa na Dunaji. Skrbeli bomo za čisto, bogato in lepo vnanjo obliko.

Ceno posamesnim snopičem bomo ustanovili najnižjo, kakoršno imajo te vrsti nemški časopisi, pa jo bomo, kakor tudi vse ostalo, v prvem snopiču opredelili, kateri bode okoli konca meseca junija beli dan zagledal.

V Karlovcu na Jurjevo 1867.

Gjuro Klarić.

Národne stvari.

Poberki iz nemških časnikov.

Po naključbi smo naleteli te dni na nemški časnik „Globus“ in v njem na sestavek „zur Karte von Deutschland“ (o zemljevidu Nemčije). V tem sestavku pisatelj ves zamaknjen gleda veliko edino Nemčijo, katero izdeluje zdaj Prus, in v rajskem veselji vriska: „Deutschland reicht für jeden ehrlichen Patrioten von Memel bis Triest, und von der Leitha bis zur Maas, von der Königsau bis zur Etsch. Das Alles gehört zusammen, und wir bleiben dabei: das ganze Deutschland soll es sein! (to se pravi po naše: Vsak pošten narodnjak mora zahtevati, da Nemčija sega od Klajpeda do Trsta, od Litave do Moze, od Königsau-a do Adiže. To vse gré skupaj; zato je zmiraj naša beseda ta: cela mora biti Nemčija).

Kaj ne, da je prav odkritosrčno to rečeno in da na novo potrjuje, kar že dolgo vemo, da gori od severne Nemčije noter doli čez Česko, Koroško, Štajarsko in Kranjsko do Trsta in jadranskega morja vse hočejo pogoltniti „pošteni nemški patrioti.“ Prav očitno je tedaj, kamo meri nemški nikdar siti želodec. In namenjeni ta rop slovanskih dežel je „poštenim nemškim patriotom“ lastnina nemška, ker „das Alles gehört zusammen“, in avstrijski „Verfassungstreue“ molčijo o vsem tem, se ve da „das ganze Deutschland soll es sein!“

Če pa se Slovani napravljajo v Moskvo, da vidijo razstavo imenitno znanstveno, kakoršne še ni bilo videti niti na Francozkem niti na Angležkem, je pa krik in hrup, kakor da bi se Avstrija podrla, in ogenj